

**Milieucentrum
Utrecht**

**Utrecht
samen
duurzamer
en
groener
maken**

**Beleidsplan 2022-2024
Milieucentrum Utrecht**

Utrecht is een 900 jaar oude stad die groeit en bloeit maar ook voor de grote opgave staat om die groei samen met de inwoners van de stad groen en duurzaam te realiseren. Grote landelijke en lokale ambities, zoals de opgave voor het Klimaatakkoord en de energietransitie, vragen om lokale invulling in Utrecht. Met als doel: Utrecht als leefbare, gezonde en duurzame stad voor iedereen om te leven en te werken!

Het Milieucentrum Utrecht (MCU) wordt voornamelijk gedragen door vrijwilligers, aangevuld met betaalde deskundige inzet die essentieel is om projecten te realiseren met onze partners. Het MCU wil samen met de inwoners van Utrecht een groene, duurzame en gezonde stad maken, de oorzaken van klimaatverandering aanpakken (verkleinen CO₂-uitstoot en ecologische voetafdruk) en de gevolgen verzachten (klimaatadaptatie). Wij versterken alle mensen en sociale verbanden die zich daarvoor inzetten en starten initiatieven waar die nog niet bestaan. Wij richten ons niet specifiek op één wijk of initiatief, maar op de stad als geheel. Ook zetten we ons in om bewoners bij structurele ontwikkelingen, gemeentelijk en provinciaal beleid te betrekken. Dit doen we als onafhankelijke organisatie: voor en door bewoners.

De komende jaren wordt het vergroten van betrokkenheid, participatie en handelingsperspectief op, het gebied van natuur, klimaat, milieu, circulariteit en duurzaamheid cruciaal. Nog te vaak vinden mensen onvoldoende informatie over wat schadelijk is en wat anders kan, om van zorgen of goede bedoelingen tot handelen over te gaan. Met het bundelen van inzet met relevante partners rondom natuur- en milieukwesties willen wij hier verschil in maken.

MCU wil de stad met projecten, evenementen en community's groener, duurzamer en leefbaarder maken. In dit beleidsplan staan per thema onze doelen voor 2022 en 2023 en hoe we deze met initiatieven willen bereiken.

MCU richt zich op Utrechters van alle leeftijden. In het bijzonder op hen die de duurzaamheid een warm hart toedragen en betrokken zijn bij stadsnatuur, biodiversiteit, milieu en klimaat.

Doelgroepen , klanten, stakeholders

We richten ons op samenwerking met:

- o Organisaties die ook werken aan vergroening en verduurzaming van de stad zoals Energie-U, Utrecht Natuurlijk en Natuur en Milieufederatie Utrecht.
- o Wijkorganisaties en andere vormen van samenwerkingsverbanden van bewoners
- o Gemeente, waterschap, provincie
- o Sponsors en potentiële sponsors van MCU.

Wat we doen

MCU faciliteert het delen van kennis en ervaring voor een leefbare, duurzame en groene toekomst in alle wijken van de stad. Met langlopende activiteiten zoals de Milieuwijzer, de activiteitenagenda en milieunieuws. MCU ondersteunt en stimuleert de inwoners van de stad met advies en het begeleiden van allerlei projecten om een duurzame groenere stad te realiseren. MCU wil de inwoners van Utrecht niet alleen op weg helpen maar ook zelfredzaam maken.

Als onafhankelijke organisatie heeft MCU een signaleringsfunctie voor de gemeente. Daarom voeren we naast eigen initiatieven ook vaak projecten voor gemeente of provincie uit. MCU is daarmee een logische partner voor gemeente en provincie om burgerparticipatie te bevorderen.

De meerwaarde van MCU is het creëren van burgerparticipatie en lokaal maatwerk in Utrecht op de groene thema's zoals:

- Duurzaamheid
- Energietransitie
- Klimaatdoelen
- Leefbaarheid:
 - o Milieu
 - o Verkeer
 - o Vergroening

Wat we gaan doen

Wij starten vernieuwende groene en duurzame projecten. Met deze projecten bieden wij tevens gemeente en provincie een onafhankelijke, niet-commerciële partner om de bewoners te betrekken bij hun doelstellingen op het gebied van groen en duurzaamheid. Wij bieden informatie, bevorderen participatie en creëren draagvlak. De verzamelde gegevens stellen ons in staat om de opgedane kennis uit te dragen, zodat deze kan bijdragen aan de ontwikkeling van beleid.

Met onze kennis, ervaring en een groot netwerk van vrijwilligers en samenwerkingspartners betrekken wij de inwoners rechtstreeks bij de plannen en projecten. In 2021 had MCU één betaalde professionele projectcoördinator. Dit willen we zo snel mogelijk uitbreiden in de komende jaren. Met drie of meer projectcoördinatoren kunnen we de continuïteit beter waarborgen. Deze coördinatoren overzien de uitvoering van de projecten en verzorgen de dagelijkse contacten met groepen bewoners, ambtenaren en andere partijen. Hiermee bereiken we dat we de opgebouwde kennis en ervaring toegankelijk maken en alle betrokkenen hier een beroep op kunnen blijven doen.

Met het uitbouwen van meerjarige programma's groeit het netwerk en de impact van MCU verder.

- De digitale en fysieke activiteiten van platform BuurtNatuur030 van zelfbeheerders van groen vergroten MCU en Utrecht Natuurlijk de toegevoegde waarde voor de gemeente Utrecht.
- Het vergroten van ons bereik en de community realiseren we ook met onze citizen science-projecten zoals Meet je Stad en Samen Meten Utrecht, met Telraam en de Snuffelfietsen. Dit gebeurt in driejarige samenwerking met Natuur en Milieufederatie Utrecht en de provincie.

Ook met sponsoring willen we deze projecten verder uitbreiden. Met onze citizen science-projecten verzamelen we waardevolle data voor onderzoekers. Dit maakt projecten als Samen Meten Utrecht en 'Meet je stad' ook interessant voor partijen als het RIVM of Wageningen University & Research. In 2022 en 2023 onderzoeken wij of er met dergelijke partijen projecten zijn te starten.

Het is essentieel dat MCU een organisatie en een plek is waar vrijwilligers zich prettig en gewaardeerd voelen en resultaatgericht kunnen werken en samenwerken. Met nieuwe vrijwilligers voor nieuwe projecten krijgt MCU binnen Utrecht nog meer bereik. We onderzoeken mogelijke financiële wederdiensten voor re-integratietrajecten en kijken naar mogelijke samenwerking met re-integratiebureaus.

Aanpak en voorwaarden

Actiepunt 1:

Inwoners betrekken, stimuleren en ondersteunen

MCU betreft bewoners bij belangrijke groene thema's en stimuleert hen hun omgeving te verbeteren. Hierbij zijn wij vaak intermediair tussen inwoners en de gemeente, waarbij het onze ambitie is om van twee grote projecten in 2022 te groeien naar vier in 2023.

Actiepunt 2:

Professioneel profiel versterken

Wij willen de gemeente en de provincie intensiever betrekken bij onze activiteiten door ons te profileren als professionele partner. De gemeente kan voor het uitvoeren van de plannen gebruik maken van de professionele kennis van medewerkers van MCU, ondersteund door tientallen vrijwilligers en ons uitgebreide netwerk.

Actiepunt 3:

Een aantrekkelijke samenwerkingspartner zijn

In onze huidige projecten werken wij intensief samen met Utrecht Natuurlijk (UN) en de Natuur- en Milieuderatie (NMU). Wij willen dit soort samenwerkingsverbanden versterken en uitbreiden door onder meer samenwerkingsprojecten op te pakken met Energie U en wellicht ook een aantal meer wijkgerichte organisaties.

Actiepunt 4:

Een stevige basis

A. Financiële stabiliteit

MCU verkeerde de afgelopen jaren in onzekere tijden. Om effectief te kunnen werken voor de bewoners en de overheden is het belangrijk om een betrouwbare partij te zijn. Hier is financiële stabiliteit voor nodig. MCU wil daarom de komende jaren de basis verstevigen en te allen tijde activiteiten en projecten kunnen draaien. Wij gaan uit van vier pijlers:

- De huurlasten dekken we door de verhuur van zalen en kantoorruimte aan ideële organisaties.
- Een vaste inkomstenstroom die medewerkers met coördinerende, beheers-, beleids- en communicatietaken zeker stelt. Dit voorkomt dat werving van nieuwe projecten stopt, omdat besluitvorming en financiering van projecten niet helemaal op elkaar aansluiten.
- Een kostenopslag op de aangenomen projecten die een duurzame organisatie helpt versterken. Deze stelt ons in staat tot het creëren van een kleine reserve.
- Het streven blijft dat een substantieel deel van onze inkomsten vanuit sponsoring binnen komt (zie punt B).

B. Werven van sponsors

De basis van onze activiteiten wordt gewoonlijk gefinancierd door projecten voor overheden. We willen een bredere financiële basis leggen voor onze activiteiten door meer financieringsbronnen, zodat we niet enkel afhankelijk zijn van overheden. Voor specifieke projecten zoeken we actief naar sponsoring van het bedrijfsleven en fondsen.

C. Vergaderruimte optimaal benutten en verduurzamen

MCU verhuurt zalen en flexwerkplekken op een centrale plek in de binnenstad van Utrecht. MCU biedt daarmee onderdak aan diverse ideële organisaties, stichtingen en clubs. Voorbeelden hiervan zijn De Jonge Klimaatbeweging en de Kerngroep Ring Utrecht. Met de implementatie van hybride-vergaderen (fysiek én digitaal) is het mogelijk de verhuur van vergaderruimtes te faciliteren. MCU wil de verhuur stimuleren om deze sociale en verbindende functie van MCU te vergroten. We werken ook toe naar de mogelijkheid om onze huisvesting aan de Oudegracht 60 te verduurzamen.

Actiepunt 5:

Versterken vrijwilligersbeleid

MCU draait grotendeels op vrijwilligers. Het gaat om mensen die meer betrokken willen zijn bij het doel van MCU. Onder onze vrijwilligers zijn ook stagiairs, pas afgestudeerden zonder werk en mensen die bij MCU re-integreren na uitval op hun werk of willen switchen naar een baan op het gebied van duurzaamheid. MCU vervult hiermee ook een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie. Die willen we uitbreiden en verstevigen door nieuwe vrijwilligers te werven voor het uitvoeren van projecten, communicatieactiviteiten en het organiseren van evenementen.

Projecten en activiteiten 2022-2024

MCU wil samen met de bewoners via diverse projecten Utrecht een groenere en duurzame gemeente maken. Enkele van onze projecten staan hieronder beschreven.

Milieuwijzer

Al vele jaren verzorgt een groep MCU-medewerkers de Milieuwijzer-website. Hier vindt elke belangstellende bewoner betrouwbare informatie over allerlei onderwerpen wat hem/haar helpt om duurzaam en klimaatbewust te leven: over fairtrade-kleding en duurzame producten en tips over energiebesparing, verbouwing of tuin. Onze vrijwilligers werken aan een platform waarop steeds meer bedrijven en organisaties en een groeiend aantal bezoekers (ook via social media) elkaar weten te vinden. In 2022 kijkt MCU opnieuw naar de positionering van de Milieuwijzer in naamgeving en in presentatie. In het najaar steken we de site in een vernieuwd jasje.

Citizen science

In samenwerking met de Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU) ondersteunt MCU een scala van initiatieven onder de noemer 'Samen Meten Utrecht', zie ook de gelijknamige website. Hieronder vallen activiteiten zoals Snuffelfiets (luchtkwaliteit metingen op de fiets) en Telraam (verkeerstellingen in je straat). In Utrecht ondersteunt MCU al langer het project 'Meet Je Stad' dat invloed van klimaatfactoren in de gebouwde omgeving weergeeft: steen warmt op, groen koelt af. Het streven is om nog meer, deelnemers te werven, een levendige community te waarborgen en nieuwe initiatieven mogelijk te maken.

Groen en natuur in de stad

Samen met Utrecht Natuurlijk ondersteunt MCU het community-project BuurtNatuur030 dat bewoners en bewonersgroepen in de gemeente op vele manieren inspireert en ondersteunt. MCU richt zich daarbij specifiek op het vergroten van de community van zelfbeheerders en het bereiken van potentiële 'vergroeners' in straten, buurten en wijken. Met als beoogd resultaat meer groen en biodiversiteit. Ook biedt het MCU zich aan als ondersteuner en partner bij projecten die de stad meer klimaatadaptief maken.

Energietransitie

MCU wil bewoners ondersteunen in de energietransitie en daarbij partner zijn van de gemeente en mogelijk ook de woningcorporaties. Dit doen wij samen met onze samenwerkingspartner Energie-U. De energietransitie kan alleen succesvol zijn als er draagvlak voor is vanuit bewoners. Dit kan door hen het vertrouwen en perspectief te bieden dat de transitie effectief en betaalbaar is en dat bewoners en overheid gezamenlijk tot maatwerk / oplossingen kunnen komen. Daar wil MCU aan bijdragen door informatie en ondersteuning.

Stedelijke ontwikkeling, ruimte en milieu

Utrecht heeft grote ambities op het gebied van stedelijke ontwikkeling en de bouw van nieuwe woningen. Het samengaan van bewonerswensen en eisen op het gebied van participatie, natuur en klimaatadaptatie is daarbij een serieuze puzzel. MCU biedt zich aan als partner van bewoners en van de gemeente om hier mede aan invulling te geven.

Verkeer

Utrecht is door zijn centrale ligging een stad met veel verkeer. De snelle uitbreiding van de stad betekent een extra uitdaging wanneer de gemeente gezonde en leefbare wijken wil realiseren. Wij willen alternatieven voor autogebruik stimuleren. De uitstoot van stikstof, fijnstof en CO2 moet omlaag. gaat. Onze citizen science-projecten 'Telraam' en Snuffelfiets richten zich op het verzamelen van verkeer gerelateerde data. De hierbij opgedane inzichten kunnen bewoners helpen in het overleg met overheden en bijdragen aan het vinden van oplossingen en verbeteringen.